

TRAUMATOLOGIA - KAM KRÁČAŠ

Peter Šimko

Klinika úrazovej chirurgie LF SZU
a UN Bratislava

Úrazová chirurgie

- Najstarší a najstabilnejší odbor chirurgie

Odolný na všetky krízy (prírodné + „homo sapiens“ katastrofy)

STOMATO-

OČN
É

PLASTICKÁ

ORL

KARDIO-

ORTOPÉDIA

UROLOGIA

DETSKÁ

HRUDNÁ

CIEVNA

GASTROENTERO-

NEURO-

CHIRURGIA

TRAUMATOLÓGIA

Nové scenáre:

- „Pokojná“ stredná Európa
- Teroristické útoky
- Občianska vojna
- Vojnová chirurgia

Význam úmrtí pre spoločnosť

trauma zahŕňa **30%** všetkých
stratených potenciálnych rokov života

(Je to viac ako srdcovocievne a nádorové ochorenia spolu!)

"Nurse, get on the internet, go to SURGERY.COM, scroll down and click on the 'Are you totally lost?' icon."

KTO SA MA UJME ?!

Ked' príde do nemocnice pacient s ruptúrou pečene, otvorenou fraktúrou femuru a krvácaním do mozgu...,

tak kto sa ho ujme ? - všeobecný chirurg? neurochirurg? ortopéd? traumatológ? anesteziológ?

Kompetencie?

Zodpovednost'?

Neexistujú slovenské
štandardné postupy v úrazovej chirurgii
!!!

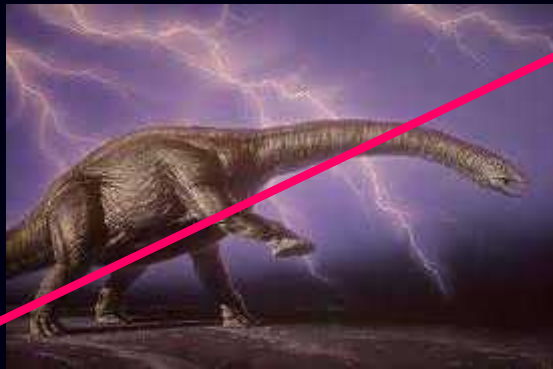
Nové poznatky:

- Výskum šoku a orgánového zlyhania
- Vývoj inštrumentov a implantátov
- Nové operačné techniky, AS, MIO
- CT, MR, DC
- Počítačovo asistované operácie (navi, operácie pod CT, Da Vinci.....)

Traumatológ dneška už nemôže byť
superšpecialista

Časy dinosaurov sú
„over“

Explózia
špecializácií

=

Virtuóz na jednu
operáciu

Skeletárna trauma
je častejšia ako
dutinové poranenia

V

musculoskeletárnej
chirurgii je problém
zvládnuť celé
spektrum
subšpecializácie

Potrebujeme
centrá s vyšším
počtom pacientov

Prvá pomoc

RZP

Transport

Nemocnica

V ošetrovacom reťazci je potrebné:

- Vytvoriť dokonalú organizáciu prvej pomoci + technické vybavenie
- Vytvoriť *základné úrazové centrá a sieť oddelení v SR so špičkovou technikou*, spolupráca s ARO
- Neoddeliteľná súčasť je rehabilitácia a resocializácia

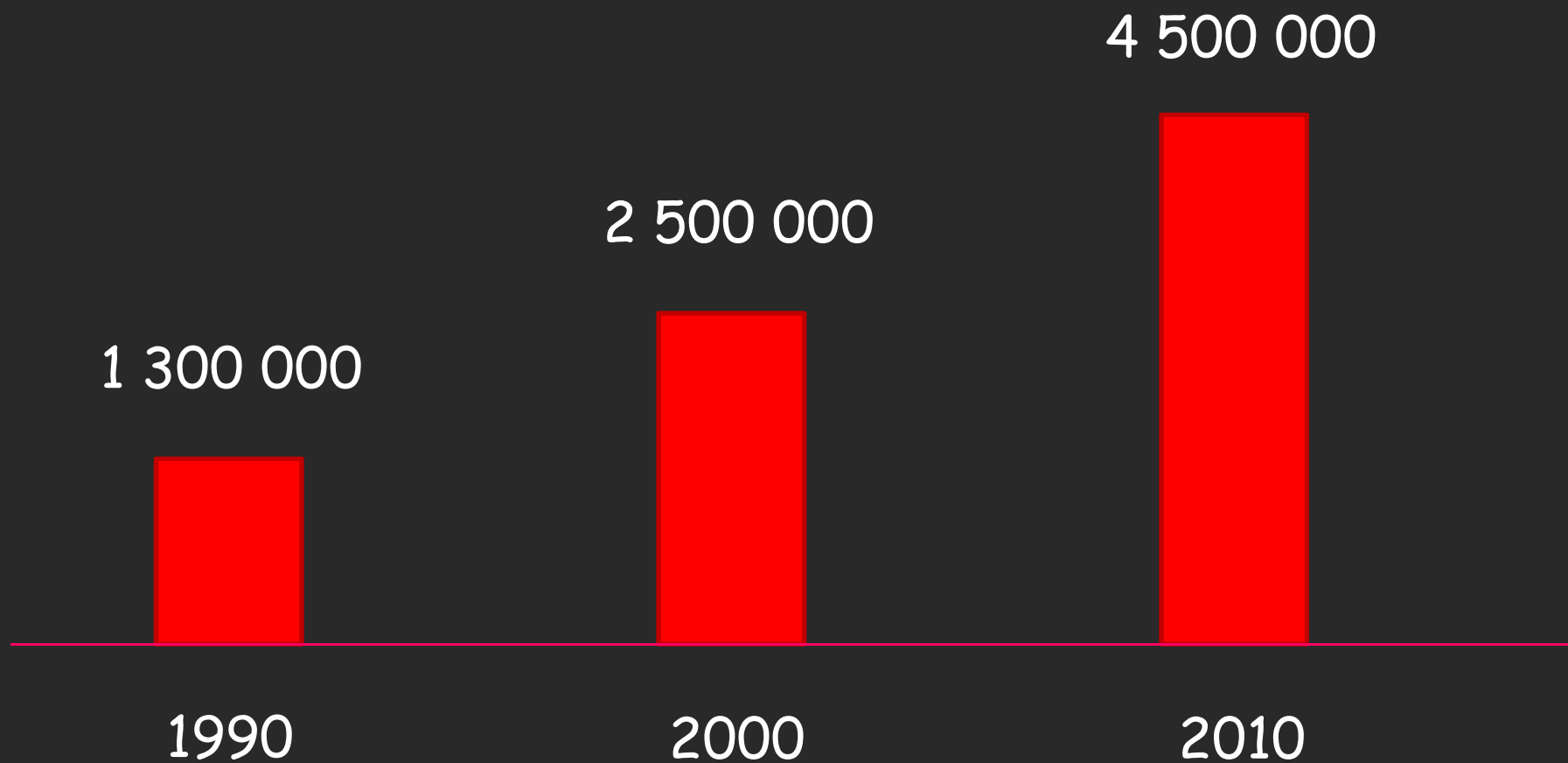
Štruktúra obyvateľstva > 65r

- 1990 15%
- 2000 20%
- 2025 34%

37% starších ako 65r spadnú priemerne
1,7x/rok

(6% z toho so závažnými následkami)

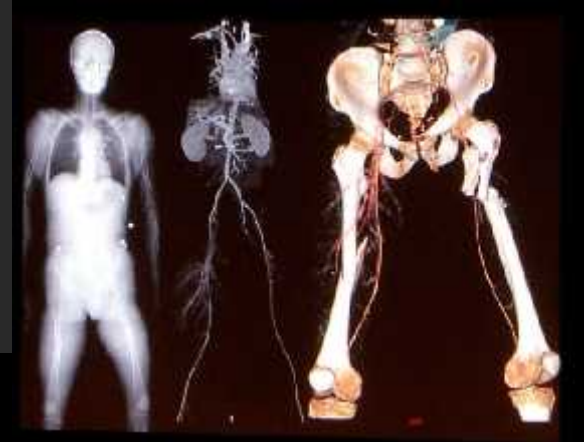
Svetová incidenciac zlomenín krčka stehrovej kosti

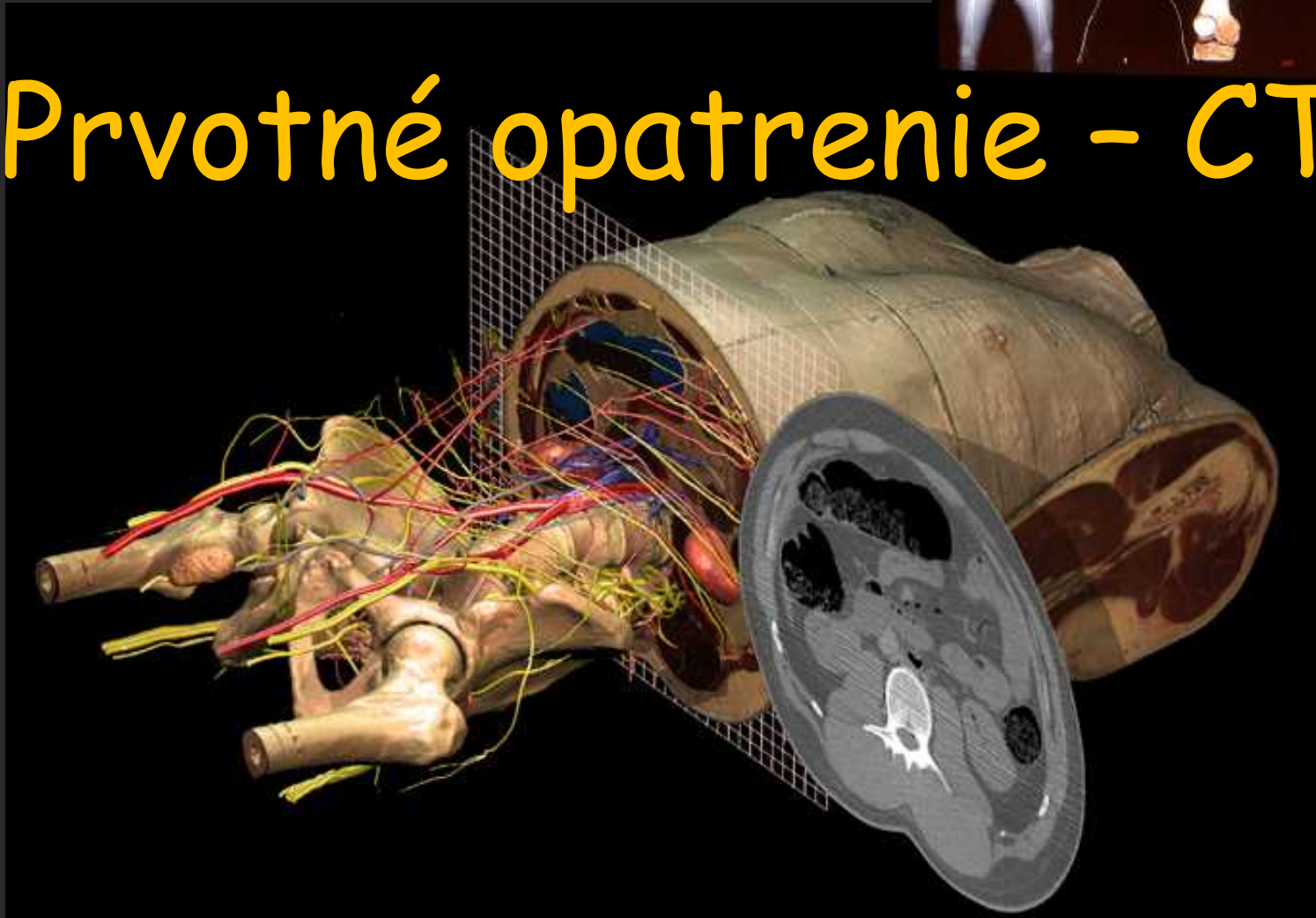
Geriatrická polytrauma

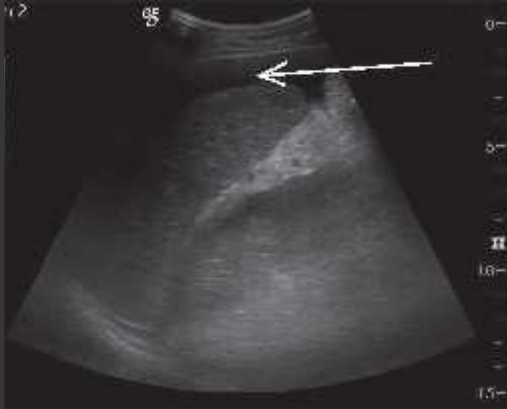
- Zrazení chodci a cyklisti
- Letalita dosahuje 45% (13x viac ako mladí!)
- Model mechanizmu úrazu ako u mladých
- Stúpajúci počet systémových poranení zvyšuje letalitu
- Samostatné riziko KCP (anatómia)
- Na prognózu vplývajú komplikácie, KVO

Nový algoritmus:

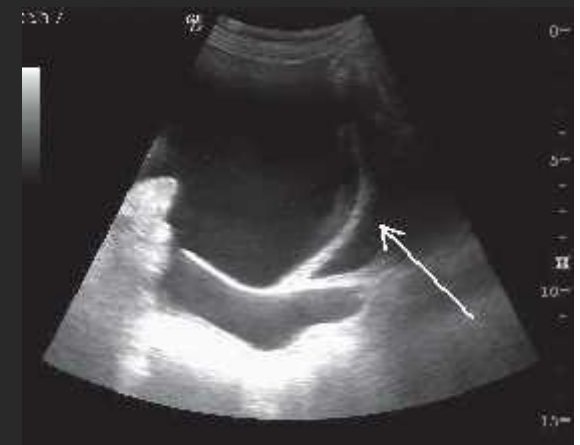

Prvotné opatrenie - CT

FAST (F**ocused** **A**ssessment
for the **S**onographic examination
of the **T**rauma patient)

Damage control „the capacity of a ship
to absorb damage and
maintain
mission
integrity“

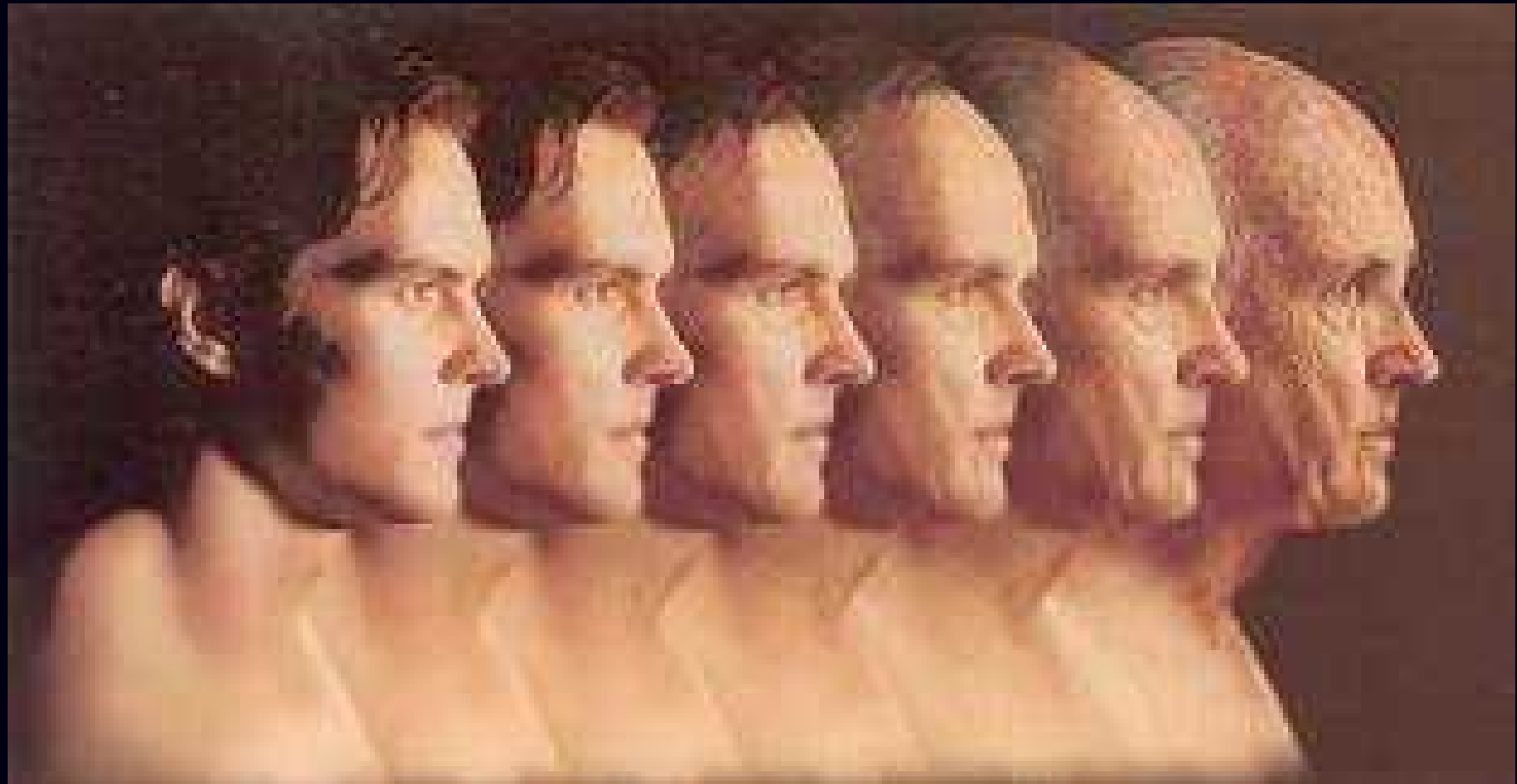

US Navy,
1996

Je traumatológia vôbec atraktívna?

Niečo špeciálne,
Stále sa niečo deje,
Prekvapenia,
Výhry - prehry
Výborné kolektívy

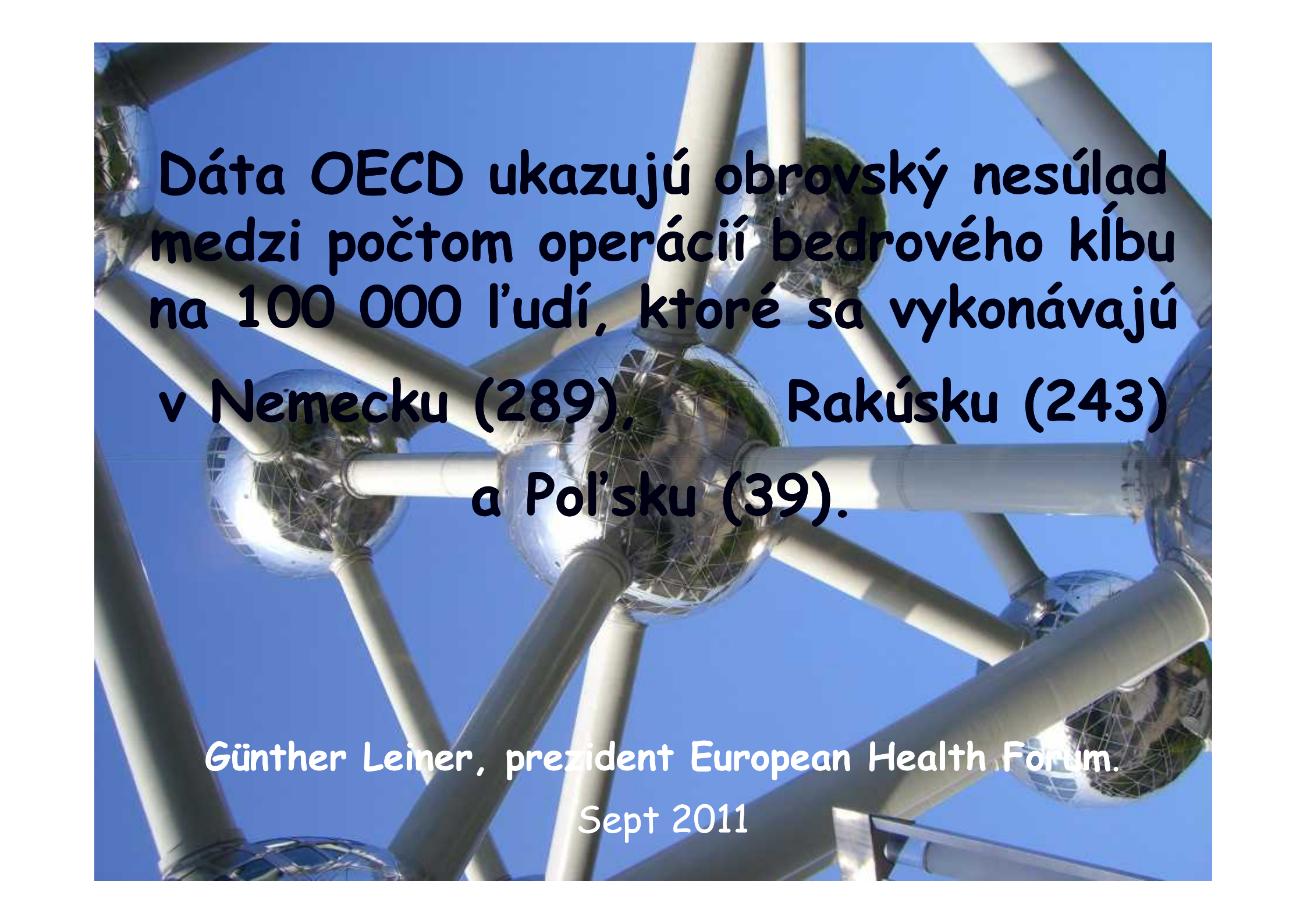
Je traumatológia atraktívna?

Elektívna chirurgia je vd'áčnejšia !!

ο
ρ
τ
ο
π
έ
ρ
α
ι
δ
ι
α

α
ι
γ
ο
ι
ο
τ
α
ξ
ε
α
ρ
τ

Dáta OECD ukazujú obrovský nesúlad medzi počtom operácií bedrového kĺbu na 100 000 ľudí, ktoré sa vykonávajú v Nemecku (289), Rakúsku (243) a Poľsku (39).

Günther Leiner, prezident European Health Forum.

Sept 2011

**Podľa zverejnenej štúdie sú štyri
pätiny operácií chrbta v Nemecku
nepotrebné...**

Günther Leiner, prezident European Health Forum.

Sept 2011

Traumatológ zajtrajška

Dynamický

Flexibilný

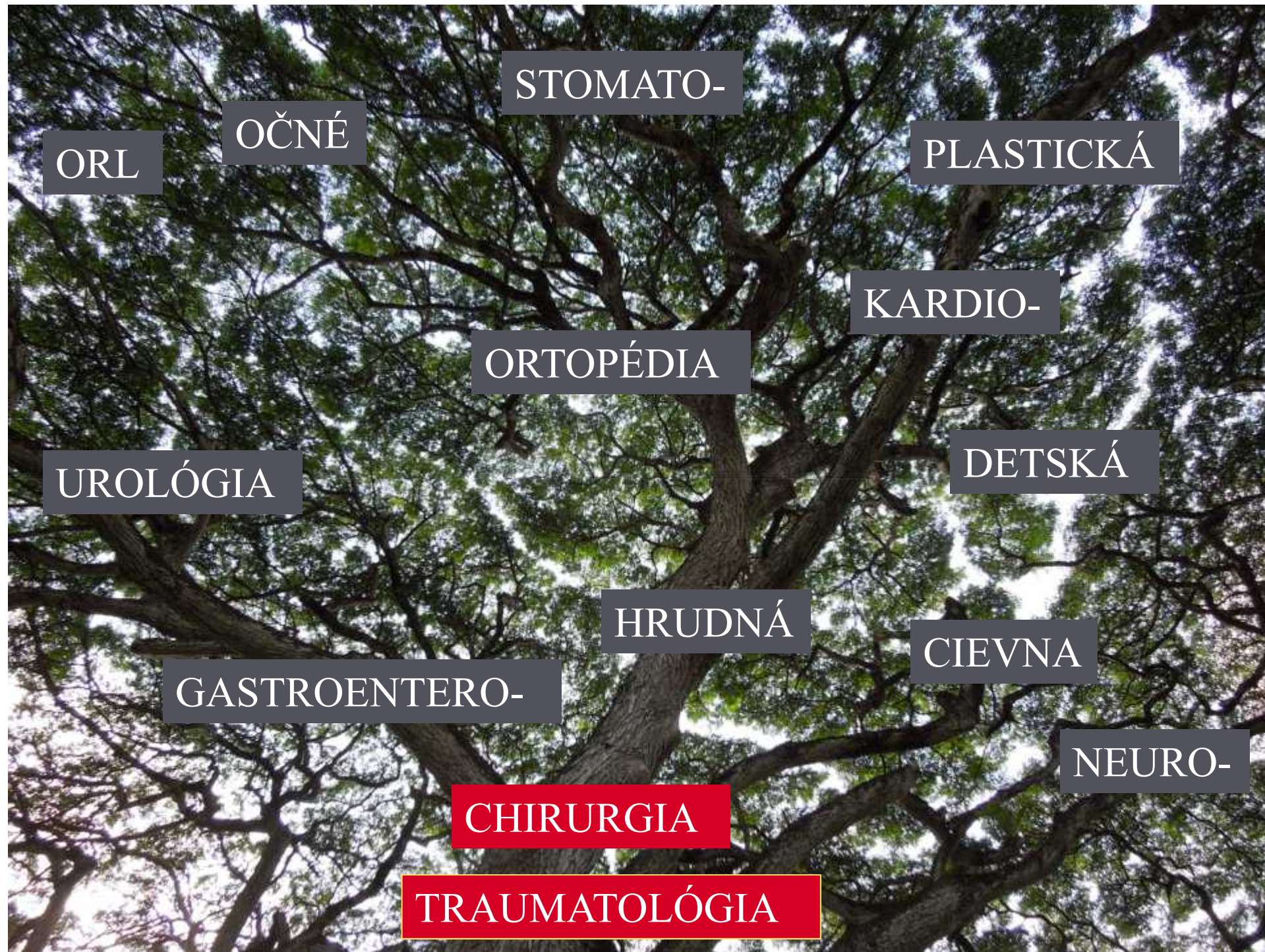
Oddaný

So širokým chirurgickým tréningom

To neznamená, že
spraví všechny
diagnostické a
liečebné výkony

Traumatológ vidí
pacienta ako celého
človeka

ORL

OČNÉ

STOMATO-

PLASTICKÁ

ORTOPÉDIA

KARDIO-

UROLOGIA

DETSKÁ

HRUDNÁ

CIEVNA

GASTROENTERO-

NEURO-

CHIRURGIA

TRAUMATOLÓGIA

Hlavná kvalifikácia

=

interdisiplinárna
koordinácia a
kooperácia

Vytvorenie trauma
centier je
profesionálnym aj
politickým
rozhodnutím

„Věstník 2001 - traumacentra v ČR“

- Polytrauma
- KCP
- Maxilofaciálne poranenia
- Poranenia krčných ciev, priedušnice a brachiálneho plexu
- Sériové zlomeniny rebier s instabilitou hrudnej steny a krvácaním
- Závažné vnútrobrušné poranenia + retroperitoneum
- Dislokované zlomeniny panvy
- Dislokované zlomeniny acetábula
- Spinálne poranenia
- Zlomeniny združené s poranením ciev a nervov
- Devastačné poranenia mäkkých tkanív
- Vnútrokĺbne zlomeniny
- Etážové a ipsilaterálne zlomeniny

Hlavná úloha
traumatológie

=

národný program

prinesie:

- zníženie mortality
- zlepšenie výsledkov liečby
- návrat väčšieho počtu pacientov do práce
- pozitívny ekonomický efekt

OPROTI
INÝM NÁRODNÝM PROGRAMOM
TRAUMATOLOGIA
EFEKTÍVNEJŠIE VRACIA
ĽUDÍ V AKTÍVONOM VEKU
SPÄŤ DO ŽIVOTA.

Vzdelávanie

- Nariadenie vlády =
- Samostatný špecializačný študijný program ú.ch.
- Akreditované pracoviská
- Kurzy

V krajinách Európy i USA rôzne modely fungovania úrazovej chirurgie...

„Europa centralis divisa in partes tres“

Rakúsko -1951 = ÚCH

Švajčiarsko -2002 = Všeob. + ÚCH

SRN -2005 = Orthop + ÚCH

V súčasnosti špecializačné štúdium =
jedna skúška

Bývalá ČSSR a neskôr SR a ČR mali dve,
prvú, druhú a nadstavbu.

K čomu sa UEMS chce vrátiť!

Analogicky so
vzdelávaním treba
ponechať, čo dobre
funguje a
neexperimentovať!

